

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică“ se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina“, „Ardeleana“, „Auraria“, „Berzovia“, „Bihoreană“, „Bistrițana“, „Brădetul“, „Cassa de păstrare“ Miercurea, „Cassa de păstrare“ Seliște, „Chioreană“, „Cordiana“, „Corvineana“, „Crișana“, „Detunata“, „Doina“, „Economul“, „Făgețana“, „Fortuna“, „Furnica“, „Hațegana“, „Hondoleana“, „Hunedoara“, „Iulia“, „Lipovana“, „Lugoșana“, „Luceafărul“, „Mielul“, „Munteana“, „Mureșana“, „Mureșanul“, „Nădlăcana“, „Nera“, „Olteana“, „Oraviceana“, „Patria“, „Plugarul“, „Racoșana“, „Sătmăreana“, „Sebeșana“, „Selăgeana“, „Sentinela“, „Silvania“, „Someșana“, „Steaua“, „Timișana“, „Ulpiana“, „Victoria“, „Vlădeasa“ și „Zlăgnea“.

Prețul de prenumeraire:
pe 1 an K 20.—, pe 1/2 an K 10.—.

DIRECTOR:
Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 filieri.

Anul III.

Sibiu, 22 Iunie 1901.

Nr. 24.

Viitorul țeranului român din Ungaria.

✓ Cetind conferența d-lui Dr. A. C. Cuza asupra temei: „Viitorul țeranului român“ din România, prin asociația de idei ni s'a surescitat întrebarea: Cum are să fie viitorul țeranului român din Ardeal și celelalte părți ale Ungariei? — viitor pe care dl Cuza. oarecum încântat îndeosebi de isprăvile preoțimei noastre, îl prevede în colori frumoase, pe când viitorul fraților din România îl descrie în colori destul de posomorite.

Dacă în România o mulțime de cangrene fac să sângere și degenereze corpul odinioară plin de viață al țeranului român, — nici la noi nu sunt toate cum ar trebui să fie.

Este adevărat, că dela 1848 țeranul nostru își are bucata sa de pământ, pe care 'și-o chivernisește după voia și priceperea sa. La această bucată de pământ unii au mai adaus câte un petec, două, alții — sporindu-se — și acestia sunt mai mulți — bucata de odinioară au împărțit-o în câte 2, 3 și mai multe părți. În sfârșit alții, prin slabă chiverniseală, 'și-au instrăinat aproape tot sau chiar tot pământul, de care dispuneau. Scim comune, unde mai mult de a treia parte a hotarului de odinioară a ajuns în mâni străine. Deci în ce privește raportul între numărul posesorilor noștri de pământ și între pământul de care ei dispun acum proporția nu este cu mult mai avantajoasă față de trecut.

Dar, dacă pământul s'a îmbucățit, și mereu se îmbucățetește, este el baremi supus unei culturi mai intensive, ca în chipul acesta să se compenseze încâtva ceea-ce s'a pierdut prin disproporționata lui divisiune?

S'au făcut, ce e drept, unele ameliorațiuni în cultura pământului; dar ele sunt numai la început și în urmare foarte modeste. S'au introdus pluguri mai bune, și ici colea mașini de semănat, de treerat, ș. a. puține; dar am rămas la sistemul vechiu de cultură: de două și trei hotare, cu ogor tot la al treilea an;

am rămas tot numai pe lângă cultura grâului și cucuruzului, și pe lângă fânețele naturale, fără a da până acum vr'o importanță fânețelor artificiale, împreunate cu sistarea ogorului. De comasare țeranul se feresce, și, dacă ar fi după el, n'ar cere-o nici când. Iar în comunele unde comasarea s'a făcut deja, ea a fost pusă la cale aproape numai de proprietari de altă naționalitate. și nu în totdeauna a fost executată cum ar fi cerut interesele obștei. De aci a urmat mai cu samă groaza față de comasare. Și totuși, numai prin o comasare generală, dreaptă și ținându-se cont de toate împregiurările locale ale singuretecelor hotare, s'ar pute ameliora radical și grabnic agricultura noastră și prin ea soartea țeranului român.

Dar, după-ce țărănimea noastră s'a sporit și moșia de odinioară și-a îmbucățit-o, îndrumatu-și-a baremi fiii sei pe terenul meseriilor și comerțului, ca în chipul acesta să se mențină echilibrul și chiar să se ridice bunăstarea lui economică. În aceste direcțiuni, precum se scie s'a făcut puțin până acum. De aceea am rămas tributari străinilor și fiii țeranului înoată în lipse și nevoi.

Dacă, în direcțiile amintite nu putem constata progrese, este oare proprietatea țeranului liberă de datorii? Durere, nici în această privință nu putem da un răspuns mângăitor. Toți scim, că țeranul nostru și acum e destul de înglodat în datorii, și se afundă tot mai mult pe și ce merge. De aceea e timpul suprem, ca el să fie luminat asupra împregiurării: cum are de a economisa, cum adecă să câștige mai mult, și să păstreze mai bine cele agonisite, ferindu-se de cheltueile cari nu-i sunt de neapărat trebuincioase, îndeosebi de lux, și un legion de alte deprinderi și obiceiuri costisitoare.

Cum stăm cu școalele sătesci? Și la noi se învață multe de toate, cari sunt de prea puțin folos practic în viață. Pe lângă multa gramatică în limba maternă care în școala sătească nu prea are ce căuta se mai omoară timp grozav de mult cu învățarea încă a unei limbi — fără să mai amintim și alte obiecte de învățământ — iar în același timp pomăritul, legumăritul ș. a. rami economici se negliă pretutindenea.

Reorganizarea școalelor noastre, în deosebi a celor sătești, în direcțiune practică, se impune de urgență. Cu o programă atât de încărcată pentru modesta școală populară — cum e programa actuală — chiar și cu organizarea școlii de repetiție, nu vom ajunge departe și la tot cazul nu așa încurând, cum ar fi de dorit.

Biserica? Biserica noastră — recunoaștem — nu e cu desăvârșire mută, cum o numește dl Cuza pe cea din România. Dar totuși ca în cele mai multe locuri e foarte departe de ceea-ce ar trebui să fie. Și preoțimea noastră în parte mare nu predică. Și cum lucrurile sunt puse la cale, ne temem că preoțimea noastră va conduce tot mai puțin poporul în acțiunile și manifestațiunile sale bine înțelese. Și, Doamne, ce bine ar fi, ca baremi preoțimea noastră să poată rămâne cu trup și suflet în serviciul turmei sale. Și cu atât mai mult este de dorit acest lucru, pentru-că la noi nici legislativa, nici administrația, nici magistratura, nici ceilalți rami ai vieții publice nu sunt reprezentați decât prin un disparent număr de oameni de ai noștri.

Astfel stând lucrul, nimic mai natural decât ca, până la alte timpuri mai bune, să ne rădăm numai pe puterile proprii și să stăruim altfel ca până acum pentru ameliorarea stării țărănești. Căci țeranul nostru încă este bântuit de alcoolism și de mulțime de boale, la cari se adaugă lipsa de adevărată cultură.

N'avem nici o școală agricolă cu limba de propunere română, n'avem reuniuni și tovărășii agricole, nici alte însoțiri de producțiune și valorisare. Cu bibliotecile populare sistematic organizate începutul se face abia acum. Nici prelegeri pentru adulți nu ținem în Dumineci și serbători, și mai cu seamă în serile lungilor noastre ierni. Însoțirile de temperanță n'are cine să le înființeze. Cu chipul acesta țeranul nu poate înainta nici în cultură, nici în bunăstare, și viitorul lui este amenințat, grav amenințat.

Pericolul crește în grad mare și din cauza, că pentru fiii țeranului nu deschidem cu destulă stăruință și cu sistem căile comerțului și industriei; iar industria de casă încă e mereu în retragere în fața năvalei ce i-se dă din partea industriei de fabrică, întregă streină.

Din cele arătate se poate vedea, că viitorul țeranului nostru este destul de posomorit. Și dacă considerăm, că nouă ne este posibil a lupta aproape numai sub aripile bisericești și școlii, și în reuniuni înființate din inițiativă privată, cu tot dreptul putem susține că lupta noastră pentru înaintarea țeranului e mult mai grea și pedecile mai numeroase și dificile, decât lupta ce se poate purta contra sărăciei și ignoranței în România.

Să sperăm însă că pe cât de multe și mari sunt pedecile, pe atât de mult noi ne vom cuminti, ne vom stringe rîndurile, ne vom organiza în toate direcțiunile și vom conduce pe țeranul nostru la bunăstare: morală, intelectuală, socială și materială.

S.

Equivalentul.

Este de datorința fiecărui cetățean a participa la sarcinile publice ale statului. Fiecare știe, că pentru ajungerea scopurilor sale, statul este constrâns a se folosi de averea cetățenilor sei și este și equitabil, ca fiecare să participe după puțința sa la cheltuielile, pe cari le face statul, direct sau indirect, în interesul cetățenilor sei. Participarea la sarcinile statului se face în foarte multe chipuri și își află expresiunea în diferitele impozite. Statul pune impozit pe imobile, pe pământ, pe case, pe câștigul personal și pe alte venituri, încassează dări la producțiune, la consumațiune etc. ba sunt și casuri de acelea, când la unul și același obiect ia dare dublă sau triplă.

Între impozite se poate număra — deși legea noastră nu'l pune între dări — și *equivalentul*, care în ultima analiză și din punct de vedere teoretic nu este alta decât un impozit și anume un impozit pus pe valoarea, pe substanța unui imobil.

Unul din principiile cardinale ale ori cărui sistem de impozite mai dezvoltat este, ca impozitul să atingă totdeauna venitul, câștigul, lăsând însăși substanța obiectului de dare neatinsă, — căci prin o dare pusă d. ex. pe substanța imobilului, acesta din urmă mai curând sau mai târziu, se absoarbe și astfel dispărând obiectul înceată și impozitul. Din motivul acesta se aruncă darea pe venitul casei, pe interesele capitalilor împrumutate, pe venitul anual al comercianților, etc.

Impozitele noastre încă se bazează pe principiul amintit, cu toate acestea avem un impozit, care nu se poate înșira între cele basate pe principiul arătat și numite din cauza aceasta impozite de venituri. Acesta este impozitul de circulațiune, care, ce e drept, nu se amintesc în legile noastre sub numirea aceasta, dar' se află între „competințe“, formând ca atare obiect de arunc și încasare.

Impozitul de circulațiune, precum denotă și numirea lui, are de scop a pune dare pe circulațiunea, adică pe transmiterea bunurilor dela unul la altul. Obiect al impozitului de circulațiune îl formează vânzarea și cumpărarea de mobile și imobile, schimbul acelorora, donarea, apoi eređirea, cu un cuvânt înstrăinarea sau acuirarea acelorora, cu sau fără contraprestațiune. Deaceea dispozițiunile legii de competențe, relativ la obiectele acum înșirate, se ocupă propriamente cu impozitul de circulațiune și nu cu competență.

Impozitul de circulațiune sau competența de transcriere cum se ȳice în legile noastre, se stabilește după valoarea obiectului mobil sau imobil transmis, și face un procent anumit, adeseori foarte mare din valoarea acestor obiecte (d. ex. la succesiuni sau donațiuni între străini aproape 12%).

Prin urmare competența aceasta, — fixată după substanța, valoarea obiectului, și nu după venit sau

câștig — nu este o dare de venit sau câștig, ci o dare de proprietate, de capital sau de avere.

Având în vedere circulațiunea cea mare a averilor, mai curând sau mai târziu, fiecare avere mobilă sau imobilă va ajunge a-și schimba proprietarul, posesorul și astfel mai curând sau mai târziu după fiecare avere va trebui solvit impozitul de circulațiune resp. competența de transcriere. Sunt însă și astfel de averi, cari prin natura persoanei proprietarului nu ajung nici când în circulațiune sau cari în urma destinațiunii lor sunt eschise dela circulațiune. Astfel sunt legate pe timp mai îndelungat, eventual chiar și în decurs de mai multe secole averile corporațiunilor, ale institutelor, ale comunelor bisericesci și politice, ale capitlilor și ale altor persoane morale. Asemenea sunt eschise dela circulațiune în urma destinațiunii lor diferitele fundațiuni, d. ex. fundațiunile pentru celebrarea de liturgii, fundațiunile pentru stipendii, etc.

Deoarece averile acestea nici când nu ajung a fi obiect de circulațiune, ele nici nu sunt supuse impozitului de circulațiune. Prin urmare ele se află într'o situațiune excepțională, față de averea privată, care prin natura lucrului sau în urma voinței proprietarului își schimbă proprietarul destul de des. S'ar pute distinge deci două feluri de averi: de acelea, asupra cărora impozitul de circulațiune apasă greu și averi scutite de impozitul amintit.

Stările acestea anormale s'au delăturat așa, că s'a creat pentru averea legată, o dare anumită, care după alte averi nu se plătesce. Scopul acestei dări este de a echivala diferența existentă între averile supuse impozitului de circulațiune și între cele scutite de acest impozit. De aici și-a primit impozitul din chestiune și numirea de *equivalent*, care nu este alta decât, contravaloarea competențelor de transcriere (mai corect a impozitului de circulațiune), ce ar fi trebuit să se plătească într'un period anumit după averea legată, în cas când aceea ar fi fost liberă (în proprietatea particularilor.)

După un imobil în valoare de K 40,000.—, este a se plăti în cas de vânzare o competență de $4\frac{3}{10}\%$ sau K 1720.—. Pe lângă circulațiunea cea mare din present, se presupune, că în calcul mediu, fiecare imobil își schimbă proprietarul tot la 10—15 ani odată. Dela imobilul de K 40,000.— erarul ar încassa așadară tot la 10—15 ani câte K 1720.—. Dacă acum imobilul din chestiune formează proprietatea unei comune, atunci erarul perde tot la 10—15 ani câte K 1720.—, fiindcă averile comunale nu se negociază.

Spre a evita aceasta perdere, statul incarcă comuna cu „equivalent“, incassând sub titlul acesta după imobilul de K 40,000.— câte $\frac{4}{10}\%$ sau K 160.— anual. Suma aceasta se urcă, pe lângă calcul simplu în 11 ani, iar computând interese dela interese în 10 ani la circa K 1720.—, adică la suma competenței de vânzare. De aci provine, că legea fixează equivalentul pe perioade de câte 10 ani și scutesce de equivalent în mod temporal, pe 10 ani, imobilele acuirate

de societățile pe acțiuni și de alte întreprinderi analoage.

La averile mobile, fiind circulațiunea mai vie, equivalentul se calculează pe timp mai scurt. Dacă se vinde d. ex. un obiect mobil în valoare de K 28,000.— atunci este a se plăti dela suma aceasta competența după scala III, adică K 175.—

Equivalentul după același obiect mobil, calculat cu $\frac{3}{10}\%$ face K 56.—, care ajunge cu interese dela interese la K 175.— adică la suma competenței de vânzare în circa 3 ani.

La comparațiunea aceasta a servit de basă transmiterea pe lângă o contraprestațiune sau compensațiune (vânzarea). Proporțiunea corăspundătoare se va afla însă și în cazul unei transmiteri fără nici o compensațiune (la donațiune). Anume de câte ori este mai mare competența de donațiune, decât competența de vânzare, în atâtea perioade de câte 10 ani se acopere competența de donațiune prin equivalent. Luând de basă exemplul de sus, ar compete după imobilul de K 40,000.— *donat*, următoarea competență:

10%	dela K 40,000.—	. . .	K 4000.—
1 $\frac{3}{10}$ %	„ „ 40,000.—	. . .	„ 760.—

total K 4760.—, care

este de 2.76 ori mai mare decât competența de vânzare, iar equivalentul de $\frac{4}{10}\%$ acopere competența de donațiune, cu interese dela interese, în circa 27 ani.

Faptul că legea fixează equivalentul față de anumite persoane morale în procente diferite, adică nu în măsură egală sau că scutesce singuratică averi de aceasta sarcină, își află explicarea în diferite motive financiare, politice, etc., a căror cercetare nu intră în cadrul acestor expuneri.

Exemplul de calculare present n'a avut alt scop decât de a ilustra esența equivalentului și a arăta raportul dintre competența de transcriere și între equivalentul aceleia.

(după „Addögyi Szaklap“.)

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 20 Iunie 1901.

☉ Banca Angliei și-a redus etalonul de două ori în restimp de opt zile, așa că astă-zi cotează 3 procente. Cu toate că se cer sume imense pentru coperirea speselor de resboiu din Transvaal, banii în Anglia n'au devenit mai rari, din cauză că industria stagnează. Aceasta este o nouă fază în curioasa metamorfosare a tirgurilor monetare. Înainte cu câțiva ani s'a redus toul dobânzii prin descoperirea abundențelor mine de aur din Transvaal și Australia, de unde incurgiau anual sute de milioane franci în aur și fiindcă în acelaș timp formațiunea de capitale era ajutată de situațiunea sănătoasă economică. Acuma însă scade dobânda nefiind nevoie de aur, din cauză că industria și comerțul stagnează, și astfel în zădar se ofer capitalele disponibile.

În Anglia, Franca, Germania și Austro-Ungaria abundența de bani se sporesce mereu, dar în același

timp se simte în toate acestea țeri o depreciare a producțiunii și un mers retrograd al comericiului și a circulațiunii în genere. În Franța de exemplu, unde astăzi banii sunt mai ieftini ca ori unde în lume, unde scontul notează $1\frac{1}{2}$ procente, — vom afla că beneficiul statului din impozitele indirecte s'a redus mai tare decât în alte state în urma lipsei de afaceri. În Germania încă vom afla o ieftinire crescândă a banilor, față de o depresiune economică de natură neliniștitoare. Și în fine la noi în Austro-Ungaria se escontează cambii și anume în Viena cu trei procente, iar în Budapesta cu ceva preste trei procente. Causa acestei situațiuni anormale este a se căuta numai în stagnațiunea economică, care dăinuște deja de multă vreme. Prețul banului, sau mărirea dobânzii depinde de gradul de utilizare al capitalelor, de posibilitatea de a le fructifica, plasându-le în întreprinderi și afaceri rentabile.

Evenimentele din Germania sunt într'adevăr îngrijitoare. Desfășurarea latentă a forțelor economice, avântul fenomenal al industriei și a comunicațiunii au grăbit dezvoltarea duor rele, a căror urmări funeste nu se pot prevedé. În primul loc se pare că aprecierea fertilității și a duratei acestor întreprinderi a fost prea exagerată; afaceri trecătoare au fost privite de permanente și astfel s'a dat nascere la o sporire a producțiunii, careia însă acumă îi lipsesc debușeurile. Urmările acestei stări sunt: concurența febrilă și în urma acesteia deprecierea producțiunii în așa grad, că de beneficiu nu mai poate fi vorba. Al doilea rău în Germania, care poate discredita chiar și instituțiunea băncilor, — este afacerea institutelor hipotecare, prin ușurința și neconsciențiositatea cărora s'a discreditat și devalorat un procent respectabil al scrisurilor fonciare germâne aflătoare în circulațiune. La acest cas se mai alătură și chestiunea mai recentă a băncii de Dresda, care a avut un efect deprimător asupra bursei și publicului din Germania. Astfel bursa din Germania este cuprinsă de tot soiul de griji, cari se resimt și la noi, ca și cum Dresda ar fi în Austro-Ungaria. Causa depresiunii valorilor Germane este necumpătarea, iar la noi reținerea esagerată.

În ce privește tirgul monetar avem de notat că Reichsbank-ul german, în urma impulsului primit din London, încă și-a redus scontul cu o jumătate de procent; un semn că pentru Germania, cu etalonul de $3\frac{1}{2}$ procente, a încetat periodul lipsei de bani și prin urmare a încetat și avântul industriei, precum și creșterea rapidă de afaceri active, cari au durat trei ani. Astăzi cererea a ajuns sub stadiul normal, nefăcându-se investițiuni nouă, nici planuri de întreprinderi și astfel Reichsbank-ul a ajuns la convingerea, că nu mai sunt momente cari i-ar impune reserve. De altcum președintele Băncii Dr. Koch, printr'un discurs mai lung a motivat reducerea toului prin pozițiunea forte a institutului și în special a rezervei metalice, precum și prin împrejurarea că reducerea cererii stă în legătură cu stagnațiunea negoțului. De un moment favorabil pentru reducerea procentului oficial este de a se privi și cursul favorabil al deviselor germâne pe piețele streine.

Astăzi deci piețele mai marcante europene au următorul etalon oficial: Amsterdamul 3 procente, Bruxelles 3, piețele germane $3\frac{1}{2}$, London 3, piețele italiene 5, Paris 3, Austro-Ungaria 4, Petersburg $5\frac{1}{2}$ și Zürichul 4 procente.

În urma reducerii etalonului oficial la Berlin se lățișe vestea la Bursa din Viena, că și Banca Austro-Ungară își va reduce scontul. Noi însă credem, că

Banca Austro-Ungară deocamdată nu va reduce etalonul sub minimul de până acuma de 4 procente, fiindu-i deschisă calea de a lucra în tirgul liber și sub toul oficial, după cum și face deja de săptămâni, primind escomt de bursă cu $3\frac{1}{2}$ procente. În cazul însă, când depresiunea dobânzii ar eși și mai tare la iveală, s'ar vedé silită și Banca Austro-Ungară de a-și reduce scontul la un nivou cum nici-când n'a mai existat.

Încât privesce singuraticile burse europene avem de notat următoarele:

La Paris tirgul rentelor a fost calm, fără să se fi schimbat însă cursurile din săptămâna trecută. Mersul greu al încasărilor tesaurului francez are partea sa la această situațiune. După datele oficiale, încasările din Maiu au fost cu 14 milioane mai jos decât prevederile bugetare și cu 23 milioane mai jos decât cele din anul trecut în aceeași epocă.

La Londra tendința generală este favorabilă. Retragerea trupelor din China a făcut bună impresiune, pe când afacerile din Transvaal în loc să între pe calea împăciuirii, după cum se spera, pare că se complică și mai mult. Cu toate acestea, după cum am amintit, Banca Angliei a operat o nouă reducere a etalonului.

La Berlin, Bursa e fără afaceri și fără fermitate. Scirile privitoare la recoltă sunt puțin favorabile. Recolta grâului și a sēcării este foarte compromisă în toată Germania. Scirile ce sosesc dela industriile de fer sunt și ele puțin favorabile.

La Viena cursurile sunt ferme cu toate că transacțiunile nu s'au sporit.

La București, afacerile au fost aproape nule, și cursurile în oare-care declin pentru rente și acțiuni.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„*Vlădeasa*“ institut de credit și de economii societate pe acțiuni în B. Huedin, și-a ținut a V adunare generală la 7 Martie a. c. fiind prezenți 16 acționari, reprezentând 390 acțiuni cu 187 voturi. Ca president a fungat dl *Ioan Pop*, presidentul direcțiunii, ca notari d-nii *Dr. Andreiu Pop* și *Mihaiu Mărincaș*, iar ca scrutători și verificători ai procesului verbal d-nii *Crăciun Lupăș*, *Ioan Pantea* și *George Tulbure*.

Adunarea generală luând spre scire și aprobând bilanțul anului 1900, a primit toate propunerile prezentate de direcțiune.

Profitul net de K 13.730.41 s'a hotărît a se distribui cum urmează: dividendă K 4200.— sau 6%, tantieme membrilor direcțiunii, comitetului de supraveghiere și funcționarilor K 3069.—; fondului de rezervă K 3500.—, fondului de pensii K 550.—, fondului special de asigurare K 550.—, fondului scopurilor filantropice K 500.—, pentru scopuri literare-financiare K 60.—, bisericeii gr. cat. din B. Huedin K 101.41, amortisare din prețul casei cumpărate în 1900 K 1200.—. Mai departe s'a hotărît încheierea emisiunii a II cu numărul și suma subscrisă până aci și s'a fixat prețul marcelor de prezentă a membrilor din direcțiune cu K 4.—; iar a presidentului direcțiunii cu K 8.— atât pentru anul 1901, cât și pentru 1900.

Prin sortire a eșit din direcțiune d-l *Iuliu Poruș*, care la alegerea efectuită prin votare secretă cu bilete a fost reales cu 158 voturi.

DIN REUNIUNI.

I-a adunare generală a „Reuniunii Economice din Orăștie“. Ca continuare la darea de samă din Nr. trecut al „Rev. Econ.“ mai comunicăm și următoarele date despre activitatea acestei reuniuni în 1900.

Comitetul a înființat 3 însoțiri de credit sistem Raiffeisen, în Balomir, Șibot și Balșa. Cele două din urmă funcționează din an. tr.; cea din urmă n'a putut fi încă inactivată. A înființat mai departe 3 reuniuni de înmormântare: în Căstău, Șibot și Mada. Cu din Căstău funcționează deja, cele 2 din urmă nu și-au început activitatea din cauza, că nu le sunt întărite statutele.

Pentru a îndemna poporul la introducerea mașinelor agricole, comitetul a procurat pentru Reuniune: 1 mașină de sămănat grâu, 1 mașină de săpat americană, 1 grapă de lanț și 1 ghlău de fenațe, toate în preț K 592.97. Aceste au fost întrebuite când cu ținerea prelegerilor economice prin comune și s'au dat spre folosință membrilor pentru taxe minimale.

Cu începutul an. 1900, Reuniunea a început a eda foaia „*Bunul Econom*“, pentru care la sfârșitul an. a trebuit să jertfească suma de K 700. Această jertfă este însă recompensată prin bunele servicii ce această foaie a adus nu numai membrilor sei, ci și unui cerc mai larg de economi.

Ca început pentru o „*Biblioteca a Bunului Econom*“, Reuniunea a scos pe spesele sale Nr. 1 sub titlul „*După comasare*“, o broșură, ce conține povețe practice pentru întocmirea economiei în moșiile mici comasate, de preotul luteran I. Lander, prelucrată de dl Isidor Blaga, preot, căruia i-s'a dat un honorar de K 100.

În primul an de gestiune Reuniunea a ținut 10 ședințe, și în fie-care s'au decis lucruri de importanță pentru viața ei.

*

Congresul secuiesc. Publicăm în cele următoare unele date ce privește la congresul secuiesc ce se va ține în Cluj. Nevoile înșirate în proiectul nevoi cari bântue și pe poporul nostru, poate mai mult decât pe cel secuiesc și de aceea e de interes să vedem cum lucră și alții pentru delăturarea lor. „*Reuniunea carpătină ardeleană*“ va organiza în curind un congres, care se va ocupa cu chestia secuilor și, în urma deciziunilor ce va lua, dela discuțiunile teoretice se va păși pe terenul practic, la realizarea acelora. La congres este invitat guvernul, toate autoritățile și corporațiunile secuiesci cum și asociațiunile culturale ardelene, etc.

Ministrul de comerț s'a declarat foarte favorabil și în rescriptul său către asociațiune a cerut proiectul congresului. Ministrul de honveți de asemenea a felicitat societatea carpătină. Au răspuns până acum aprobând ținerea congresului și promițând a participa: 3 comiți supremi, 3 vice-comiți, 6 deputați diețali secui, 15 pretori, 2 oficiali orășenesci, 7 oficiali silvanali, 1 inginer, 10 autorități bisericesci, 8 autorități școlare, 2 asociațiuni, 124 comune, 14 persoane private. S'a declarat contra 1 comite suprem, 1 inspector școlar și Camera de comerț din Murăș-Oșorhei, și aceste pe motivul, că s'au săturat de discuții teoretice.

Din bogatul proiect de programă relevăm următoarele puncte: căile ferate vicinale, înființarea unei școli speciale pentru săpatul în piatră la Szárhegy

și de pădurărit la Gy. Sz. Miklos; sprijinirea industriei textile, organizarea fabricilor de postav; deschiderea băii de aramă dela Sz. Domokos, creditul fonciar secuiesc, chestia instrucțiunii economice mai intensive în institutele pedagogice, înființarea însoțirilor, regularea chestiilor de proprietate, dezvoltarea industriei de casă, dezvoltarea băilor (scaldelor), valorarea apelor minerale, sprijinirea familiilor secuiesci cari au mulți copii, rezolvirea chestiei secuiesci în special — după regiuni, ameliorarea stării materiale, ridicarea industriei secuiesci, regularea comerțului ambulant, dezvoltarea culturii animalelor, organizarea creditului, proporționarea pădurilor, chestia pășunilor în păduri, comasarea, darea de drum, convertirea împrumuturilor ipotecare secuiesci, dezvoltarea mineritului, împământarea ramilor mai noi agricole, îmbunătățirea pământului, executarea mai grabnică a comasărilor, înființarea ramilor industriale pentru prelucrarea lemnului, introducerea unei economii mai intensive și a îngrășămintelor artificiale, organizarea economiilor de model, producerea de nutrețuri artificiale, cultivarea mătasei, introducerea stabulațiunii raționale, chestia căilor de pădure și vicinale, manipularea pădurilor, chestia schimbării regalelor, chestia turiștilor și circulației străine, sprijinirea școlilor scăpătate, înființarea de școli industriale, magazine de săminte, valorarea galișelor, creditul muncitorilor, protecțiunea și asigurarea acestora, favorizarea transportului pentru produsele și animalele secuiesci, reducerea anilor de miliție, ferberea rachiuului, înființarea fabricilor pentru conservele de poame, cursuri de instrucțiune pentru împletirea corfelor, țergurile de porci, fabrici de zahăr, înființarea caselor de păstrare scutite de dare din averea comunală, modificarea legii silvanale, cultivarea tutunului, ș. a.

AGRICULTURĂ.

Situațiunea agricolă.

În *Ungaria*. Pe baza rapoartelor întrate până la 10 Iunie a. e. dela referenții agricoli permanenți, ministerul de agricultură ung. publică următorul expozeu despre situațiunea agricolă în țară: În prima decadă a lunii Iunie timpul a fost mai mult cald și bogat în furtuni. Drept că au fost și ploii și grindină, dar . . . totuși în general timpul și-a păstrat și pe mai departe caracterul său secetos. Ploii normale au căzut numai în puține locuri, ploii parțiale în mai multe locuri, împreunate cu rușeri de nori, cari au cauzat pagube însemnate în comitatele Caraș-Severin, Timiș, Selagiu și Zemplin, . . . Grindină a căzut în vr'o 20 de comitate, din cari 8 comitate ardelene. . . Neguri s'au anunțat din 10 comitate . . . Arșița soarelui și rugina au cauzat pagube în toate districtele șesoase ale țării. Vermii încă au cauzat pagube . . . Unde nu a fost secetă continuă se observă o ameliorare a situațiunii agricole . . . Pe baza rapoartelor primite dela cei peste o miie referenți agricoli și a datelor de prețuire întrate dela organele ministerului de agricultură se poate da deja și în cifre rezultatul aproximativ al recoltei spicoaselor din acest an, care va fi de sigur mai slab decât cel din anul precedent . . . În acest an s'au cultivat:

cu grâu	5.877,378 jug. catastr.
cu seacă și îndoitori	2.001,896 „ „
cu orz	1.790,940 „ „
cu ovės	1.738,227 „ „

.... *Grânele de toamnă*.. sunt mai frumoase pe moșiile marilor agricultori; pe economiile mai mici ele sunt de regulă mai slabe, și aceasta mai cu samă din cauza, că micii proprietari nu dau destulă îngrijire nici lucrării pământului, nici alegerii seminței... Cele mai mari pagube în grâu — pe lângă timpul nefavorabil — le cauzează rugina... Cele 5.877,378 jug. cat. semănte cu grâu vor da aproximativ o recoltă de 36—37 milioane măji metrice; deci în asemănare cu recolta de 38 43 milioane măji metr. din an. tr. recolta prezentă are să fie mult mai mică...; 6 și peste 6 măji metr. de jug. se vor obține în 40 comitate, dintre cari 8 ardelene și cele 3 comitate ale Bănățului. In celelalte comitate recolta are să fie mai mică decât mijlocia de 6 măji metr. per jug. cat.... *Secările și îndoiturile* (mestecăturile) stau în general mai bine decât în an. tr. Mai bine stau în dreapta Dunării, în Bănat și Ardeal... Cele 2.001,896 jug. cat. cultivate cu secară vor da o recoltă de 11.5—12 milioane măji metr., dacă eventual nu vor interveni alte pagube; deci mai mult decât în an. tr. când întreagă producțiunea a fost evaluată la 11—12 milioane măji metr. Media de 6 și peste 6 măji metr. de jug. catastr. se așteaptă din 30 comitate, dintre cari cele 3 ale Bănățului și 8 din Ardeal... *Oarzele* stau mai bine în dreapta Dunării, în stânga Tisei și în Bănat; 6 și peste 6 măji metr. de jug. cat. se vor obține în 24 comitate; între aceste cele 3 comitate bănățene și 5 ardelene. In celelalte comitate prospectele sunt mai nefavorabile. Teritoriul de 1.790,940 jug. cat. poate să dea 10—11 milioane măji metr., deci o recoltă mai mică ca cea din an. trecut, care a fost de 11.73 milioane măji metr. *Ovesele* s'ar mai pute îmbunătăți, dacă ar urma ploii din destul... Cele 1.738,227 jug. cat. cultivate cu ovės vor da aproximativ 9.5 până la 10 milioane măji metr., pe când recolta din an. tr. a fost de 10.3 milioane măji metr.; 6 și peste 6 măji metr. per jug. cat. se vor obține în 12 comitate, între cari se numără și 2 comitate din Bănat (Timiș și Torontal) și comitatele Brașov și Sibiiu din Ardeal. Intre 5—6 măji metr. per jug. cat. se va recolta în 16 comitate, între cari și 5 comitate ardelene. In celelalte comitate rezultatul va fi sub 5 măji metr. per jug. cat.... *Rapița* s'a recoltat și îmblătit în cele mai multe regiuni. Resultatul a fost foarte slab. Abia s'a putut recolta rapița de pe $\frac{1}{5}$ a teritoriului, în care se cultivă de obicei această plantă. Media per jug. cat. balansează între 4 și 7 măji metr. calitatea în unele locuri este destul de bună... *Cucuruzele* sunt frumoase unde a cădut ploaia îndeajuns; în unele locuri și acum duc lipsă de ploaie. Pe alocurea se sapă de întâia, în altele de a doua oară. Ici-colea sufer din cauza vermilor, și în unele locuri au trebuit arate de a doua oară. *Cartofii* în multe locuri au trebuința de ploaie... Cei timpurii au fost scoși deja; cei târzii se sapă parte de întâia, parte de a doua oară. *Plantele de grădină* s'au recules încâtva; totuși și ele au trebuință de ploaie în cele mai multe părți ale țării. *Hemeiul* stă binișor... *Hrișca* se samănă numai acum în unele locuri, cu deosebire acolo unde alte semănături nu au răsărit și locul a trebuit să se are de adoua-oară... Peste tot și această plantă s'a dezvoltat rău... *Cânepa și inul* stau binișor... *Plantațiunile de țabac* tânjesc aproape pretotindenea din cauza secetei și vermilor. Ele au mare trebuință de ploaie. *Napii de zahar* sufer în multe locuri din cauza secetei și vermilor. In locurile bine cultivate ei se desvoaltă în mod indestulitor... *Napii de nutreț* încă au trebuință de ploaie, ca și cei de zahar; și unii și

alții se sapă parte de întâia, parte de a doua și parte de a treia oară. *Trifoiul și luțerna* în multe locuri s'au cosit de a doua oară... *Măzêrichea* stă foarte slab, asemenea și alte plante de nutreț; *mohorul* e în stare indestulitoare. *Livedile* se cosesc mai în întreagă țara. Numai în locurile aședate recolta este mijlocie, în celelalte a rămas sub — mijlocie... Călitativ fânul este bun. *Pășunile* — cu puține excepțiuni — sunt slabe; în unele locuri ele sunt de tot pleșuge. *Viile* în parte precumpênitoare stau indestulitor și bine. Stropirea primă contra peronosporei s'a făcut, în unele locuri s'a început a doua... Timpul este priincios pentru înflorirea viței... Toate lucrările de până acum s'au putut face la timp... Prospectele privitoare la recolta *poamelor* în unele locuri sunt slabe, în altele indestulitoare, și numai în puține locuri sunt bune... Mai puține poame sunt în Bănat, în stânga Tisei și în basenul Dunării și al Tisei. Recoltă indestulitoare se așteaptă în ținutul din dreapta Tisei. în stânga și dreapta Dunării, și în parte și în Ardeal.

*

Insoțiri pentru valorisarea productelor agricole. Revistele maghiare de agricultură insistă cu tot înadinsul, ca în fie care comitat cu populațiune maghiară să se înființeze, pe lângă reuniunile agricole și câte o insoțire de valorisare.

In această direcție ar trebui să stăruie mai mult ineseși reuniunile agricole; pentrucă ele nu-și pot ajunge scopul numai prin dezvoltarea producțiunei, fără de a organiza și valorisarea productelor. Căci chiar producțiunea este în cea mai mare parte pendentă de valorisarea lesnicioasă a productelor. Înființarea reuniunilor agricole și insoțirilor de valorisare ar trebui să ne preocupe și pe noi în grad mai mare ca până acum dacă e să nu ne iee toți de toate părțile apa dela moară.

LITERATURĂ.

Monografiile economice ale comunelor noastre. S'ar sêvirși o lucrare nespus de însemnată din foarte multe puncte de vedere, stăruind pentru scrierea monografiei singuratecelor noastre comune. Asupra acestui obiect ne vom întreținé însă mai în detaiu cu alt prilej. De astă dată vom face o scurtă revistă asupra inițiativei ce s'a luat din unele părți pentru scrierea monografiilor și despre rezultatul ce s'au ajuns.

In toamna an. 1894, un grup de tineri români din Sibiiu a luat între sine hotărîrea să publice un concurs cu premii pentru monografiile economice ale comunelor din cottul Sibiiu. In urma concursului publicat în „Tribuna“ și „Foaia Poporului“ s'au pregătit monografiile economice a treispredece comune din cottul Sibiiu. Monografiile au fost recensate de dd. Dr. D. P. Barcianu și D. Comșa, profesori. Dintre cele 13 operate au fost premiate 3, anume: monografia comunei Orlat, a Gura-riului și Rêhăului, cari s'au și publicat pe rând în „Foaia Poporului“ și în broșuri separate. Celelalte 10 au rămas nepublicate. Concursul din vorbă a avut deci un oare-care rezultat și dacă s'ar fi continuat cu excrierea de premii, poate, rezultatele erau și mai multămitoare.

DI Dr. Vasile Bîanu, medic în România, însă de origine din Transilvania (comuna Făget) publică acum

pentru a treia-oară concurs pentru scrierea monografiilor a 2 comune: Făget (cottul Târnavei-mici) și Șard (cottul Albei-inferioare). Premiile puse în vedere sunt de câte K 60.—. Lucrările, se cere, să fie terminate în timp de 7 luni, adică până la 31 Dec. a. c. st. n. (1901) și să se trimită redacțiunii „Foi Poporului” în Sibiu. Ele vor fi supuse judecării unui juriu și acele cari se vor afla mai bune vor fi premiate și publicate în numita foaie, de unde se pot reproduce și în broșură. Programul după care au să se lucreze aceste 2 monografii, este programul după care au fost lucrate monografiile comunelor: Orlat, Gura-riului și Rêhâu. Cei-ce ar avé de gând să lucreze aceste monografii, n’au decât să-și procure cele 3 monografii deja publicate, și să înceapă la adunarea datelor necesare. Preoții și învățătorii din Făget și Șard sau din împrejurime ar fi chemați în locul prim să lucreze aceste monografii. Să sperăm, că baremi al treilea concurs va isbuti.

Ceea-ce grupul amintit de tineri inițiase în 1894 la Sibiu, vedem că se urmează din partea „Asociațiunii naționale aradane”, care a elaborat planul, după care sunt de a se lucra monografiile comunelor din acele părți, cerându-se și intervenirea consistoriului pentru-ca opera să isbutească.

De importanță sunt și cele 2 premii în sumă de Lei 2500, cari le va distribui Academia Română în 1904 pentru 2 monografii economice, statistice și sociale, una a unei comune din România și alta a unei comune afară de România, despre cari am luat și noi notiță în Nr. 13 al „Rev. Econ.”

Ar fi de dorit ca să se inițieze din mai multe părți scrierea monografiilor, și îndeosebi fiecare comună (politică sau bisericască), de asemenea corporațiuni, s. e. despărțimintele Asociațiunii, institutele noastre de bani, etc. și privați — ca dl Bianu — să destineze câte un premiu pentru scrierea monografiilor.

E drept, că s’au scris unele monografii și fără a se avé în vedere anumite premii, s. e. a Hațegului, Vlădenilor, Alibunarului ș. a.; însă un curent puternic sănătos și durabil se va pute porni în această direcțiune numai din inițiativa unor anumite cercuri, cari să dea planul, să creeze premiile, să examineze operele, etc.

Cu ajutorul monografiilor s’ar inlesni foarte mult și lucrarea, ce a inițiat secțiunea istorică a Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, anume a edita un lexicon toponomastic românesc al tuturor ținuturilor locuite de Românii din Ungaria și Transilvania.

Trageri la sorți.

Losuri de Buda à fl. 40.— din 1859.

(Sortarea 48 din 15 Iunie 1901.)

Câștiguri principale:

Nr.	K	Nr.	K	Nr.	K	Nr.	K
476	200	16567	400	28082	200	42196	400
2834	200	17439	200	30727	200	44169	400
8028	200	20327	40000	31737	200	46315	200
10912	400	21009	400	36550	200	46427	200
15035	200	25488	200	38568	200	47332	200
15418	200	27929	200	40465	200	48124	2000
16469	200						

Losuri de Triest à 100 fl. cu 4½% din 1855.

(Tragerea ultimă (46) din 1 Iunie 1901.)

Nr.	K	Nr.	K	Nr.	K	Nr.	K
249	420	7997	315	11656	315	17109	1050
679	1050	8266	12600	14705	420	17149	315
1742	315	8497	420	14716	63000	17236	315
1790	315	8800	420	14919	420	18213	315
4816	2100	9915	420	16000	420	22108	1050
5127	420	10417	1050	16409	420	22611	2100
5930	1050	10505	315	16438	420	23333	2100
7144	315	10613	315				

Alte 286 losuri au câștigat câte 210 K.

Rambursarea 8 Iunie 1901.

Losuri turcesci 3% à 400 franci din 1870.

(Tragerea 188 din 1 Iunie 1901.)

Câștiguri principale:

Nr.	Fr.	Nr.	Fr.	Nr.	Fr.	Nr.	Fr.
12137	1000	437228	10000	976772	1250	1527010	1000
12138	1000	497182	1250	1038224	1000	1531572	2000
15152	1000	497183	10000	1102810	25090	1543424	1000
32801	1000	567314	1000	1148899	2000	1550698	1250
199668	1250	592468	1000	1167161	1000	1723689	1000
217092	1000	607561	1000	1221248	1250	1805674	1000
224348	1000	652275	1000	1318516	1250	1806901	2000
228938	1000	710364	1000	1321528	1250	1813894	2000
228939	1250	862790	1250	1328488	1000	1813895	1000
234993	1000	890338	1000	1415217	1000	1864527	1250
252626	1250	894793	1000	1428041	2000	1925035	1000
252630	1250	894794	300000	1452277	1000	1963946	1000
339261	1000	954188	2000				

Alte 750 losuri au câștigat câte 400 franci.

Calendarul săptămânei.

(23—29 Iunie st. nou.)

Dile	Cal. Greg.	Cal. Iulian
Dum.	23 Etelrud	10 S. Muc. Timoteiu
Luni	24 Botez. Ioan	11 S. A. A. Bart. și Varn.
Marti	25 Prosper	12 Cuv. P. Onufriu
Merc.	26 Ieremia	13 Mța. Achilina
Joi	27 Ladislau	14 Prorocul Eliseiu
Vineri	28 Leon Papa	15 Prorocul Amos
Sâmb.	29 (†) Pet. Pav.	16 S. Tihon făc. de min.

Terminele ultime pentru admin. dărilor și competențelor erariale.

Iunie 30: 10% dare dela interesele de depozite solvite în cuartalul II 1901 (art. de lege VII din 1883, § 3).

Trageri la sorți.

Iunie 30: Losuri de Braunschweig (trag. de premii).

Tîrgurile (Bâlcuirile).

(15—23 Iunie st. v.)

Iunie: 15. Capolnaș-Olafalău.⁸ Hadad (până în 16-lea). Komárom (până în 17-lea) Satulug. Zabola. 16. Haroschereg (până în 19-lea). Mănăsturul ung.¹ Rodna veche. 17. Bonțida.¹ Cermeiu. Ciuc-Sepviz.¹ Cislădie. 19. Blaj.³ Cason. Lugoj (până în 21-lea). Maros-Vécs. Radnóth.³ 20. Sorostély. 21. Corond.³ Berzava. 22. Arad (ține 5 zile, din care 2 zile tîrg de vite și toate 5 zile tîrg de mărfuri). Bateș.² Cernatul de jos. Ibașfalău.⁸ Lăpușul ung. (până în 23-lea). Silvașul de sus¹ (până în 23-lea). Tașnad.⁰ 23. Arpașul de jos.² Capolnaș. Drag.² Geaca. Iia.⁰ Örmény.²

⁰ = în aceeași zi și tîrg de vite, ¹ = 1 zi, înainte tîrg de vite.

² = 2 zile înainte tîrg de vite, etc.

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 19 Iunie 1901.

%	VALORI	Viena	Bpesta
		vinde	vinde
	Datoria publică comună.	v cor.	p. 100 K
5	Renta unit. Bancnote, Mai, Nov., 16% ⁰ dare	98 35	98 75
5	" " arg. Ian. Iulie. 16% ⁰ "	98 20	98 50
5	Losuri d. a. 1854 à fl. 2 ^o 0— v. c. 20% ⁰ "	182—	182—
5	" " 1860 à fl. 500— " 20% ⁰ "	140 50	141—
5	" " 1860 à fl. 100— " 20% ⁰ "	172—	173—
—	" " 1864 à fl. 100— " 20% ⁰ "	209—	209—
	Datoria publică austriacă.		
4	Renta austr. aur., scut. de dare	118 20	118 10
—	" " Cor.	95 95	95 75
3 1/2	" " de invest.	84 70	—
	Datoria publică ungară.		
4	Renta ung. aur. . . . . scut. de dare	118 75	118 70
4	" " Cor. . . . . " "	92 95	92 85
4 1/2	Impr. C. ferate d. a. 1889, aur, " "	121 70	121 75
4 1/2	" " " " " 1889, arg. " "	101 50	101—
4 1/2	" " " " " 1876, aur. " "	119 50	120—
—	" " ung. cu premii à 100 fl.	175—	175 50
4	" " p. regul. Tisei . . . . . sc. de dare	145 25	145 50
4 1/2	Oblig. ung. de regalii . . . . . " "	100 80	100 80
3	Impr. p. regul. Porții de fier . . . . . " "	82 75	—
4	Oblig. rurale croato-slavone . . . . . " "	94 60	94 50
4	" " ungare . . . . . " "	93—	93 30
	Alte datorii publice.		
5	Los. p. regularizarea Dunării, à 100 fl.	260—	—
5	Obl. Soc. Temeș-Bega	92 25	93 25
—	Imp. cu prem. al orașului Viena	396 50	397 50
3	" " sârbesci à 100 fr.	84—	83 50
—	Oblig. " cu premii a C. fer. ture. à 400 fr.	106 25	—
—	Impr. bulgar 1889	95—	—
	Scrisuri fonciare și a. a.		
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	95 25	—
3	" " " " " cu premii, 1880	250—	—
4	Banca austro-ungară	100—	100—
4	" " " " "	100—	100—
4 1/2	Banca comer. ung. Pesta	98 25	98 25
4 1/2	Obl. com. ung., Pesta, amort.	103—	103—
4	" " " " " 50 ani	94—	94—
4 1/2	" " " " " Casei de păstr., cap., Pesta	99—	99 25
4 1/2	Inst. de credit fonciar ungar	100 80	101—
4	" " " " "	92—	92—
5	Banca hipotecară ungară	98 50	98 50
4 1/2	" " " " "	98 50	98 50
4	" " " " " cu premii	238 50	120 50
4 1/2	Casa de păstrare regnic. Pesta, 50 ani	91 75	94—
5	Albina, Sibiu	—	100 50
4 1/2	Cassa de păstrare Sibiu, em. IV.	99 25	99 25
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiu, em. IV.	99 25	99 25
	Losuri.		
	Basilica, à fl. 5—	17 65	17 75
	Credit, à fl. 100—	400 25	403 50
	Clary, à fl. 40— v. c.	145 50	—
	Soc. p. Navig. Dunăreană, à 100 fl. v. c.	417—	—
	Buda, à fl. 40—	157 50	159—
	Pálffy, à fl. 40—	163—	164—
	Crucea roșie austriacă, a fl. 10—	50 50	52—
	" " " ungară, à fl. 5—	26—	26—
	Rudolf, à fl. 10—	62—	—
	Salm, à fl. 40— v. c.	203—	—
	Salzburg, à fl. 20—	90—	—
	St. Genois, à fl. 40— v. c.	238—	—
	Triest, à fl. 100— v. c.	—	—
	" " " à fl. 50—	175—	—
	" " " „Jó sziv“, à fl. 4—	—	09 50
	Valute.		
	Galbini austr. sau ung.	11 37	11 40
	" " c. reg.	11 36	11 36
	Napoleond'or (20 frei sau 8 fl. v. a.)	19 07	19 10
	20 Marce germ. aur	23 58	23 58
	5 ruble rusesci	—	—
	Bilete germ. 100 M.	117 70	117 70
	" " franc. 100 Fr.	95 22	95 25
	Ruble, bilete, 100	254—	254 50
	Lei românesci, 100	—	—

Prețul per bucată

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Cursul din 19 Iunie 1901.

Grâu de Bănat	prima per 50 kg. vinde	7 85
" " Tisa	" " " " " " " " "	8 35
" " Pesta	" " " " " " " " "	8 25
" " Alba-reg.	" " " " " " " " "	8 25
" " Bacica	" " " " " " " " "	8—
Secară	" " " " " " " " "	7 40
Orz	" " " " " " " " "	6 75
Ovės	" " " " " " " " "	8—
Porumb	" " " " " " " " "	5 50
Rapiță	" " " " " " " " "	—
Untură de pore B. Pesta	" " " " " " " " "	50—
Slănină (clisă)	" " " " " " " " "	43—

Bursa de București.

Cursul din 19 Iunie 1901.

Renta amort. 1881 de 5% ⁰	vinde Lei	90 75
" " internă 4% ⁰	" " " " " " " " "	79 25
" " externă 4% ⁰	" " " " " " " " "	80 25
" " 1898 4% ⁰	" " " " " " " " "	79—
Fonciare rurale 5% ⁰	" " " " " " " " "	93 75
" " " " " 4% ⁰	" " " " " " " " "	79 25
Seris. fonc. urb. București 5% ⁰	" " " " " " " " "	82 25
" " " " " Iași	" " " " " " " " "	76 75

„Economul“
institut de credit și economii, societate pe acțiuni
în Cluj.
Înființat în 1886.

Capital social . . . . . K 200,000—
Fonduri de rezervă . . . . . „ 145,127—
Depuneri spre fructificare . . . . . „ 949,521—

Cu începere dela 1 Iulie 1901 solvesce pentru depuneri stabile cu termen de abdicere 5 1/2%⁰ interese, iar pentru depuneri cari se pot ridica ori și când fără termen de abdicere solvesce 5%⁰ interese.

Pentru depuneri dela biserici, școale, corporațiuni filantropice și culturale solvesce 5 1/2%⁰ interese fără considerarea termenului de ridicare și abdicere.

Darea după interesele de depuneri o solvesce institutul.

Direcțiunea.